מי שהוציאוהו פרק רביעי עירובין מב.

מסורת הש"ס

(ג) [כס"ס מח"ז],

הגהות הב"ח

(ג) רש"י ד"ה וכלה מדתני כו' שמע מינה שמעיה לת"ק:

רבי נחמיה אומר במקומן. אם חזרו למקומן יאכלו אבל שלא במקומן כל זמן שהן חוץ לתחום לא יאכלו: **מאי במקומן.** דשרי רבי נחמיה היכי חזרו: **אי נימא.** אפילו במזיד דחשיב להו אטסין והוי כהוליאוהו נכרים והחזירוהו: **והסניא.** אחריתי בהדיא רבי אליעזר ורבי נחמיה אמרי לעולם אסורין כו': **אלא לאו.** על כרחך האי במקומן בשוגג קאמר מכלל דת"ק אף במזיד שרי היכא דחזרו ותרתי קולי אית ליה: **וחסורי מחסרא כו' שלא במקומן.** שלא חזרו הוא דבמזיד לא יאכלו אם יצאו במזיד אבל חזרו במקומן (וזהו) במזיד נמי יאכלו: **ואפא רבי נחמיה למימר.** האי בשוגג יאכלו במזיד לא יאכלו דקאמר אשלא במקומן אינו כן אלא אמקומן איתמר דאם חזרו למקומן בשוגג יאכלו אם במזיד לא יאכלו ות"ק אית ליה דרב פפא: **לא במזיד.** אפי' במקומן לת"ק אסור ומתני' לא תחסר' אלא דקתני דלא איירי תנא קמא בחזרה כלל ורבי נחמיה אשלא במקומן אתא לאפליגי דקאמר תנא קמא שוגג יאכלו ואתא רבי נחמיה למימר האי חילוק דיהבת בין שוגג למזיד לאו אשלא במקומן איתמר אלא במקומן והכי קאמר ר' נחמיה חזרו במקומן יאכלו בהאי שוגג דקאמרת אבל שלא במקומן אפילו בשוגג לא יאכלו: **והא מדסני.** הכך אחריתי לעולם אסורין כו' מכלל דבתרתי פליגי ותנא קמא במזיד במקומן נמי שרי דאי חדא קולא הוא דמיקל ור' נחמיה בההוא הוא דפליג הכי איצטי ליה למיתני כדתני' בקמייתא במקומן יאכלו שלא במקומן לא יאכלו ואתא ידענא דאשוגג דשרי תנא קמא שלא במקומן קאתא רבי נחמיה למימר הא דשוגג דשרי במקומן הוא דשרי שלא במקומן לא ומדתנא לעולם אסורין עד שיחזרו שוגגין שמע מינה (ג) לת"ק דשרי היכא דאיכא חדא להתירא כגון שוגג שלא במקומן או מזיד במקומן כיון דאיכא חדא לטיבותא וקאמר רבי נחמיה לעולם אסורים עד דאיכא תרתי להתירא שוגג ובמקומן ולעולם תנאי היא: **פסיעה ביעוית.** דרך הליכתו של אדם אמה: **שבא בבקעה.** יש לו ממקומו אלפים אמה לכל רוח: **והקיפוה נכרים מחילות בשבת.** ולדירה כגון שהקיפוה לדור בתוכה דאי לאו הכי ביותר מבית סאתים לא משתרית לטלטולי בה אלא ד' אמות: **מהלך כב אלפים.** דלא מהני ליה הכך מחילות להיותה לו כד' אמות דכי אמרינן [פ"כ] כל הבית כולו כד' אמות היכא דשבת באויר מחילות מבעוד יום אבל הכא דבשעת שביתה לא הוו מחילות לא ואפי' לרבן גמליאל דאמר [מא:] בהוליאוהו נכרים ונתנוהו בדיר או בסהר דאע"ג דלא שבת באויר מחילות נעשית לו כארבע אמות ומהלך את כולה התם הוא דמי שהוליאוהו נכרים אין לו אלא ארבע אמות הקילו חכמים אלו להיות לו היקף מחילות כארבע אמות אבל הקונה שביתה שיש לו אלפים אמה לא הקילו חכמים אלו להיות לו היקף מחילות כארבע אמות אלא אם כן שבת באויר ומדע דהא רב הונא ומייא בר רב תלמידי דרב נינהו ואמר רב [פ"כ] הלכה כרבן גמליאל בדיר וסהר והכא אסרי כשמואל וכמתני' נמי הכי תנן לקמן בפ' כילד מעברין (דף פא.) ומודד שאמרו נותנין לו אלפים אמה אפילו סוף מדתו כלה כמערה אינה לו כארבע אמות ואילו הוליאוהו נכרים ונתנוהו בה מהלך את כולה והא דכרי הכל היא: **ומטלטל בכולה.** אפי' חוץ לאלפים שאין לו רשות להלך מותר לטלטל ע"י זריקה כלומר מותר לזרוק שם דקיימא לן [נעיל ב.] מחילה העשויה בשבת שמה מחילה וממילא שמעינן דבתוך אלפים מטלטל בדרכו דהא מחילות מינהו: **ומטלטל כארבע אמות.** כאילו לא היתה שם מחילה וטפי מארבע לא ואפילו בזריקה דלא שני לן בין טלטול כי אורחיה לטלטול דזריקה אלא במקום שמותר לטלטל ואסור להלך כגון מתוך התחום לחוץ התחום אבל במקום שהוא מותר להלך אי שרי לטלטל בזריקה שרי נמי לטלטל כי אורחיה ואי אסיר תרוייהו אסירי וכיון דאסר ליה רב הונא לטלטל באלפים שלו אפילו זריקה נמי אסור וטעמא מפרש ואזיל: ומקשינן לרב הונא **ומטלטל בכולה.** ואפילו חוץ לאלפים ע"י זריקה דהא קיימא לן מחילה העשית בשבת מחילה היא בפ"ב [נעיל כ.] ונהי דאיהו לא מני אזיל כיון דלא שבת באויר לא הוי ליה כארבע אמות אבל מכל מקום מחילות מינהו: **שמא ימשך אחר חפצו.** חוץ לאלפים הלכך בזריקה אטו היכון: **באלפים מיהם.** שהוא מותר להלך בהן ואיכא למיגזר בהו משום שמא ימשך אחר חפצו ויטלטל כי אורחיה טלטול גמור וכל שכן זריקה דהא מחילות מעליתא מינהו. ומשני כיון דחוץ לאלפים אסור לטלטל אפילו בזריקה משום שמא ימשך אחר חפצו וכל שכן כי אורחיה דהא אין יכול להלך שם ולטלטל מיתסר נמי באלפים משום דהוי אלפים דיליה נפרלין לחוץ לאלפים דאסירי ליה משום גזרה שמא ימשך דהא אין הפסק ביניהן והוא מחילה הנפרצת במלואה למקום האסור לה: **ומטלטל באלפים.** אפילו כי אורחיה וחוץ לאלפים לא אפילו בזריקה: **לא כרב נחמן ולא כרב הונא.** ומה נפשך אי גזר שמא ימשך אפילו אלפים ניתסרו משום מחילה הנפרצת למקום האסור לה ואי לא גזר שמא ימשך לטלטל חוץ לאלפים בזריקה: **עליה דשמואל.** דרב נחמן משמיה דשמואל אמרה: **דתניא כוותיה.** דלא גזרינן שמא ימשך: היה

רבי נחמיה אומר במקומן יאכלו שלא במקומן לא יאכלו מאי במקומן אילימא במקומן במזיד והא קתני בהדיא רבי נחמיה ורבי אליעזר בן יעקב אומרים לעולם אסורין עד שיחזרו למקומן שוגגין בשוגג אין במזיד לא אלא לאו במקומן בשוגג וחסורי מחסרא והכי קתני פירות שיצאו חוץ לתחום בשוגג יאכלו במזיד לא יאכלו במה דברים אמורים שלא במקומן אבל במקומן אפילו במזיד יאכלו ואתא ר' נחמיה למימר אפי' במקומן נמי בשוגג אין במזיד לא לא במזיד במקומן דכולי עלמא לא פליגי דאסור והכא בשוגג שלא במקומן פליגי תנא קמא סבר בשוגג שרי שלא במקומן ורבי נחמיה סבר אפילו שוגג במקומן אין שלא במקומן לא והא מדקתני סיפא[ג] רבי נחמיה ורבי אליעזר בן יעקב אומרים לעולם אסורין עד שיחזרו למקומן שוגגין שוגגין אין במזיד לא מכלל דת"ק סבר במזיד נמי שרי שמע מינה: אמר רב נחמן אמר שמואל היה מהלך ואינו יודע תחום שבת [א]מהלך אלפים פסיעות בינוניות וזו היא תחום שבת ואמר רב נחמן אמר שמואל [ב]שבת בבקעה והקיפוה נכרים מחיצה בשבת מהלך אלפים אמה ומטלטל בכולה על ידי זריקה ירב הונא אמר מהלך אלפים אמה ומטלטל ד' אמות וניטלטל בכולה על ידי זריקה שמא ימשך אחר חפצו באלפים מיהת ליטלטל כי אורחיה משום דהוי כמחיצה שנפרצה במלואה למקום האסור לה חייא בר רב אמר מהלך אלפים אמה ומטלטל באלפים אמה כמאן דלא כרב נחמן ולא כרב הונא אימא מטלטל בארבע אי הכי היינו דרב הונא אימא וכן אמר רבי חייא בר רב א"ל רב נחמן לרב הונא לא תיפלוג עליה דשמואל דתניא כוותיה דתניא

מכלל דתנא קמא במזיד נמי שרי. נראה דהלכתא כתנא קמא ואף על גב דקיימא לן משנת רבי אליעזר קב ונקי הכא לא קיימא לן כוותיה אלא כרבנן כיון דסבור רב פפא כרבנן ואף בשוגג שלא במקומן נראה דהלכתא כת"ק דשרי מדקאמרינן במזיד במקומן כולי עלמא לא פליגי דאסור כי פליגי בשוגג שלא במקומן ואם כן דרב פפא דשרי במזיד במקומן כ"ש דשרי בשוגג שלא במקומן ועוד דקיימא לן דלא קנסינן שוגג אטו מזיד לא בדאוריתא ולא בדרבנן מיהו על כרחך הא דאסר רא"י שוגג שלא במקומן לאו משום דקנסי שוגג אטו מזיד דהא במקומן לא קנסי שוגג אטו מזיד אלא משום כיון דאין להן אלא ארבע אמות גזרינן דילמא אתי להוליאן חוץ לארבע אמותיהן וכן איתא בירושלמי דקאמר ר' נחמיה דאמר עד שיחזרו למקומן שוגגין אמיא כר"מ דאמר המבטל בשבת בשוגג יאכל ואף ע"ג דהכא בשביל ישראל זה מותר לישראל אחר ואמרינן לקמן (דף מז:) דאפלי נכרים קונין שביתה ולא גזרינן שמא יוציא חוץ לעיר יש לחלק בין עיר לארבע אמות ועוד דכשנעשה ע"י נכרי לא החמירו ועוד הא דאפלי נכרי קונין שביתה היינו דגזרו בעלים דנכרים אטו בעלים דישראל ומשום הכי לא גזרינן שמא יוציא דלא גזרינן גזירה לגזירה: **ונכרים** שהקיפוה מחיצות. בירושלמי מוקי לה כרבי יהושע ומיהו בקונטר' פי' דאמיא נמי כר"ג דאמר נתנוהו בדיר או בסהר מהלך את כולה ואע"ג דלא שבת באויר מחילות מבעוד יום דלא הקילו חכמים אלא התם דאין לו אלא ארבע אמות אבל הכא דיש לו אלפים לא הקילו: **ומטלטל** בכולה ע"י זריקה. נראה לר"י דאף חוץ לאלפים מטלטל ע"י זריקה אבל כי אורחיה אינו מטלטל אלא ארבע אמות דלענין טלטול כי אורחיה נפרלה למקום האסור לה:

וניטלטל בכולה ע"י זריקה. אע"ג דרב הונא אית ליה בסוף פ"ק (דף ח.) דשבת גורמת והכא נאסר בתחילת שבת לא דמי להכא דרב הונא מודה במחילה גמורה העשויה בשבת דשמה מחילה: לא

ח א מי' פכ"ז מהל' שבת הלכה ד סמג לאוין סי' עט"ע ב ח"מ סי' שלז סעיף ג:

ט ב מי' שם הל' ח סמג שם טוש"ע ח"מ סי' תנ:

רבינו חננאל

ואסיקנא, דכולי עלמא מזיד לא והכא בשוגג שלא במקומי פליגי, תנא קמא סבר בשוגג שלא במקומו שרי, ור' נחמיה אמר אפילו בשוגג נמי במקומו אין, שלא במקומו לא. איני והא מדקתני בהדיא ר' נחמיה ור' אליעזר בן יעקב אומרים לעולם אסורין עד שיחזרו למקומן שוגגין, מכלל דתנא קמא סבר במזיד נמי שרי. אלא לאו ש"מ תנאי היא ש"מ. אמר רב נחמן אמר שמואל מי [ש]אינו יודע תחום שבת, מהלך אלפים פסיעות בינוניות וזהו תחום שבת. ועוד אמר רב נחמן אמר שמואל שבת בבקעה והקיפוה גוים מחיצה בעביטין ואוכפות ומשואות וכיוצא בהן בשבת, מהלך בה אלפים אמה ומטלטל בכולה על ידי זריקה. רב הונא אמר מהלך בה אלפים אמה דאינון תחומיה, ומטלטל בה בד' אמות. דאע"ג דנקפה מחיצה נעשית כאילו נפרצה המחיצה הרביעי' [ב]מלואה למקום האסור לה שהוא חוץ לתחומו, ואילו היתה ההקפה באלפים אמה או פחות היה מותר לטלטל בכולה, אבל כיון שהיא יתר נעשית כאילו נפרצה במקום האסור לו, ועל ידי זריקה נמי אינו מטלטל בדרה שמא ימשוך אחר חפצו ויצא חוץ לתחומו. ואסיקנא וכן א"ר חייא בר רב כרב הונא. א"ל רב נחמן לרב הונא לא תפלוג עליה דשמואל דאמר מהלך בה אלפים אמה ומטלטל בכולה על ידי זריקה, דהא תניא כוותיה

עין משפט נר מצוה

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com